

AV ALEX BUGGE

Kursen

En fotturist må kunne behandle kart og kompass — han må kunne sette ut kursen. Men det er kurser han ikke er herre over og som derfor melder seg som et problem. Landegrenser setter skille på mange vis, men vi skal her bare ta for oss det valutaproblem som melder seg når vi ønsker å se innom hos våre svenske naboer i Sylene. Vi liker ikke at vår krone er lite verd utenlands og særlig begeistret er vi heller ikke for at naboen skal tjene på å besøke våre trakter. At valutaproblemet er vanskelig for vertskap og betjening, særlig på våre hytter i Sylene er en kjensgjerning, og at det har både sine forargelige og komiske sider, kan vi få demonstrert så å si hele sesongen igjennom. Vi har fått føle at Norge var okkupert i 5 lange, triste år, og får nok minnes det i lang tid enda, men vi har da det håp at i alle fall de skandinaviske land en gang må komme tilbake til slike valutaforhold at kronen har samme verdi i alle 3 land.

Det er en ønskedrøm som ikke synes urealistisk og dens oppfyllelse kan fjerne mye irritasjon og bygge opp igjen den gjensidige forståelse som desverre har manglet en tid.

For å få spørsmålet: Turistvaluta — belyst fra fagmannens side, har vi henvendt oss til kontorsjef Alex Bugge, Forretningsbanken her. Som en av våre stedlige eksperter har han elskverdig sendt oss følgende artikkel:

Ifølge Norges Banks statistikk, bidro turistnæringen i 1964 med ca. 565 mill. kroner til landets valutakasse. I tillegg kommer transportinntekter merd omtrent 110 mill. kroner. Turisttrafikken har ut-

viklet seg til en valutaskapende faktor på linje med våre største eksportnæringer. Selv om utferdstrangen er sterkt stigende her på berget, ser det ut til at valutabalansen i turistsektoren vil utvikle seg stadig gunstigere for vårt land. Vårt samlede valutaforbruk i 1964 ved utenlandsreiser beløp seg til ca. 466 mill. kroner.

Turistvalutaen består for det meste av reisesjekker og utenlandske noter. Dessuten kommer norske sedler omsatt i utlandet i stor utstrekning tilbake til hjemlandet som reisevaluta. Vekslingen skjer hovedsaklig i bankene, men betydelig del av reisevalutaen anvendes direkte som betalingsmiddel. Motverdien i norske kroner bestemmes av gjeldende kurs.

Omsetningen av fremmed valuta er regulert ved lov. Det er forbudt for andre enn Norges Bank og autoriserte valutabanker å foreta kjøp og salg av betalingsmidler og fordringer i fremmed valuta, men denne bestemmelse får ikke anvendelse ved utlendingsbetaling av oppholds- og reiseomkostninger og vanlige innkjøp. Valuta som erverves i denne forbindelse skal imidlertid avstås til bank innen en uke mot betaling i norske kroner. Loven har videre en bestemmelse om at all omsetning av fremmed valuta skal skje til de kurser som Norges Bank fastsetter. Det vil i praksis si at man er forpliktet til å avstå ervervet valuta til de kurser som noteres på Oslo Børs. Kursnoteringen, som foregår daglig, offentliggjøres umiddelbart gjennom bankene og i radioen. Noteringen omfatter bare konvertible valutaer, dvs. valutaer som er kompenserbare mot amerikanske dollars. For disse valutaer består det en avtale om en viss øvre og nedre grense i pariteten som de respektive lands sentralbanker er forpliktet til å omsette egen valuta til ved salg og kjøp. Eksempelvis er Norges Banks høyeste salgskurs for svenske kroner 140,214, og laveste kjøpskurs 136,019. Imidlertid er Norges Bank, til like med valutabankene, ikke forpliktet til å overta valuta fra innledning. Under normale forhold har denne bestemmelse inngen betydning. Da kursene kan svinge fra dag til dag, må innveksling skje samme dag valutaen erverves *hvis man skal unngå kursrisiko*.

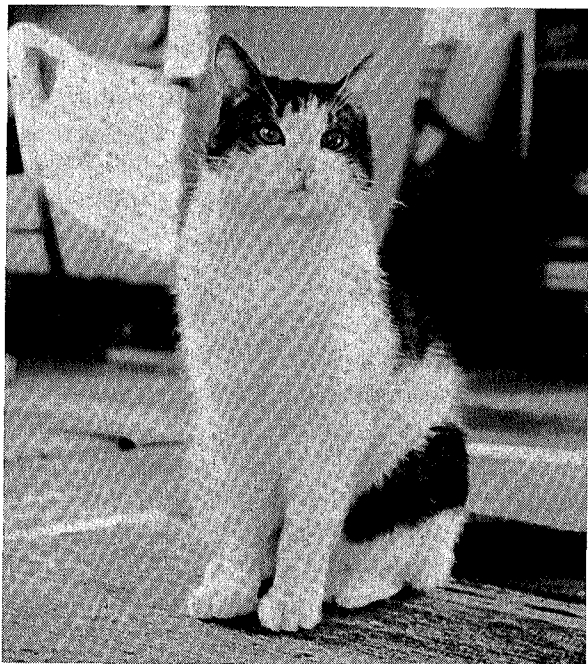
Hvorledes virker nå disse bestemmelser når det gjelder turistvaluta? Med et nett av banker som dekker alle sentrale steder i lan-

det, har turistene stort sett ingen vansker med innveksling. Reisesjekker og utenlandske pengesedler godtas i stor utstrekning som betalingsmiddel. I tvilstilfelle er det bare å forhøre seg i nærmeste bank. På avsidesliggende steder kan det nok oppstå problemer når det gjelder betaling med valuta. Landslaget for Reiselivet i Norge beregner at vi hadde henimot 2,5 mill. svenske besøkende i 1964. Den store stigning i turisttrafikken fra Sverige i årene etter krigen, skyldes nok at bilen er blitt et allemannseie. Det er likevel meget som tyder på at turiststrømmen etter hvert som den vokser i omfang, vil søke bort fra allfarvei og vende seg mot de store frie naturområder. Denne utvikling er særlig merkbar i grensetraktene hvor svenske fotvandrere i stigende antall besøker våre turisthytter.

Turistene gjør naturligvis regning med best mulig kurs for valutaen. De offisielle kurser kan nok turisthyttene gjøre seg kjent med over radioen, men det er verre med *kursrisikoen hvis innveksling ikke kan skje omgående*. Det er heller ikke alltid så greit å overholde bestemmelsene om avståelse av valuta innen en uke. Normalt svinger ikke kursene stort fra dag til dag, og det tap man måtte lide ved kursfall innenfor kortere perioder vil neppe overstige 1/2 %/o. Imidlertid er man ikke forpliktet til å godta fremmed valuta som betalingsmiddel, og det er således intet i veien for at man holder en fast kurs som gir *dekning av kursrisiko og omkostninger ved innveksling i bank*, eller beregner et fast ekspedisjonsgebyr, f. eks. 50 øre. Ved innveksling beregner bankene en fast margin som kommer til uttrykk i kjøpekursen. Eksempelvis fremkommer *kjøpekursen for svenske sedler ved et fradrag av p.t. kr. 3,00 i den offisielle salgskurs*. *Svenske sølvmynter kjøpes til fast kurs 125,00. For koppermynter regnes pari kurs, altså like for like*. Svenske og danske sedler samt sedler i de større valutaer som dollar og pund, er man vel så kjent med at det ikke skulle være noe i veien for å godta slik valuta ved betaling. Det samme gjelder de vanlige forekommende reisesjekker. *Ved innveksling av reisesjekk skal innehaveren påføre kontrassegnatur til sammeligning med den signatur som er anført på sjekken ved utstedelsen*. Hvis det dessuten kreves legitimasjon, skulle reisesjekkene gi høy grad av sikkerhet.

Bortsett fra sporadiske tilfeller har vi hittil vært forskånet for falske reisesjekker og sedler som er blitt et problem i mange land.

Når det gjelder utenlandske sedler og reisesjekker som betalingsmiddel i større omfang, vil det være hensiktsmessig å henvende seg til en bank for nødvendig informasjon og avtale om vekslingsordning.

Mons

A. Stenberg

THOR ØYEN

Øvelse „SYLENE”

Sjefen for Trøndelag sambandsbataljons ønske om å gi underlagt personell nødvendig repetisjon i vintertjenestedisipliner med en realistisk fjellmarsj som avslutning, ble til virkelighet ikke minst takket være Trondhjems Turistforenings imøtekommenhet ved formannen Eivind Kierulf og altoppslitende Magne Haave.

Hederskronede Nedalen gård ble ut gangspunktet for 1 ukes militær aktivitet i et område av norsk høyfjell, som vinters tid sett ut ifra et militært synspunkt, tilfredstiller alle de krav en kan stille til et realistisk øvingsterreng. Fjellet og værgudene utfordret oss, men vi ble fort duse så snart detaljene ble mestret. I dag sitter vi igjen med et entusiastisk og overveldende inntrykk av vårt opphold på Nedalen. Slit, svette og gnagsår er glemt. Sylene og TT har fått nye venner. Utdrag av øvingslederens dagbokblad får berette videre om hva som hendte i tiden 8.—17. mars 1965:

Nedalen, mandag 8. mars 1965 (aften):

Forparti vel fremme, store snømengder med vind fra nordvest har laget en formidabel snøfonn foran inngangen til fjøset og hindret nødvendige besøk på stedets 2 — to — seter, for anledningen kalt «*On the (Double)*».

Komfyren på kjøkkenet hadde ikke forandret seg stort fra påsken 1953. Vi ble en heller røkfull skjebne til del. Gloheit kaffe og tykke blingser med spekepølse på, kompenserte for «sure» og sotete